

БИТНОСТ СЛЕЂЕЊА ВЕРОВЕСНИКОВЕ ПРАКСЕ И ОПАСНОСТ ОД НОВОТАРИЈА У ВЕРИ

[Српски – Serbian – صربي]

Ахмед Ферид

Ревизија и обрада:

Ирфан Клица

Амра Дацић

Љубица Јовановић

Фејзо Радончић

2015 - 1436

IslamHouse.com

أهمية متابعة سنة النبي صلى الله عليه وسلم وخطر البدع

« باللغة الصربية »

أحمد فريد

مراجعة :

عرفان كليتسا

عمرة دانسييتش

يوفانوفيتس ليوبيتسا

فيزو رادونشيش

2015 - 1436

IslamHouse.com

СЛЕЂЕЊЕ СУННЕТА¹ (ПРАКСЕ) ПОСЛЕДЊЕГ БОЖИЈЕГ ВЕРОВЕСНИКА

Након искрености други услов за примање дела је да оно буде у складу са Веровесниковом, нека је над њим спас и мир, праксом. У том смислу Аиша, Бог био задовољан њоме, преноси да је Божији Посланик, нека је над њим спас и мир, рекао: **"Ко у ову нашу веру (од себе) убаца новотарију, неће му бити примљена."** У Муслимовој верзији овог хадиса стоји да је Посланик, нека је над њим спас и мир, рекао: **"Ко уради нешто што у овој нашој вери није прописано, неће му бити прихваћено."** Овај хадис у себи садржава један од главних темеља Ислама. Наиме, као што је хадис: **"Дела се вреднују према намерама"**, мерило ваљаности дела по унутрашњем, тако је овај хадис мерило њихове ваљаности по вањском смислу. Као што извршиоци ни за једно дело, које није урађено због Божијег задовољства,

¹ Суннет је све оно што је пренесено од Посланика, нека су на њега благослов и мир: његове речи, пракса, прећутно одобравање.

неће имати никакву награду, тако ће свако дело, које је учињено мимо Божије и Посланикове заповеди, бити одбијено и враћено ономе ко га је учинио. Посланиковим, нека је над њим спас и мир, речима **"што у нашој вери није прописано"**, алудира се да сва дела морају бити у складу са одредбама исламског верозакона. То значи да исламски верозакон регулише која су дела наређена, а која забрањена. Зато ће ономе ко ради по одредбама верозакона, дела бити примљена, а ономе ко ради мимо њега, одбијена.

Зато је Посланик, мир над њим, људима показао пут који требају да следе, како на Судњем дану не би били оштећени. Узвишени Бог каже:

Чији ће труд у животу на овоме свету узалудан бити, а који ће мислити да је добро оно што раде. (Кур'ан, Пећина, 104), док у хадису који преноси Ел-Ирбад б. Сарије стоји да је Посланик, нека је над њим спас и мир, рекао: **"Ко од вас доживи, видеће до каквог ће све неслагања доћи. Грчевито се прихватите и држите моје праксе (суннета) и праксе на правој путу праведних владара иза мене! Чувајте се новотарија (у вери), јер је свака новотарија заблуда!"**

Ово Посланиково, нека је над њим спас и мир, казивање шта ће се, због бројних неслагања у мишљењима око темеља вере и њихових огранака, како на језику, тако и у пракси и веровању, после њега, међу његовим следбеницима, десети, подудара се са предајом која се од њега преноси да ће се његови следбеници подвојити на седамдесет и неколико фракција, од којих ће све осим једне, тј. оне која буде следила њега и његове другове, бити кажњена у Паклу. У овом хадису се наређује да се, када до подвојености и раскола дође, придржавамо његовог пута и праксе и праксе праведних владара након њега. Суннет (пут, пракса) је начин слеђења и као такав подразумева угледање на Посланика, мир над њим, и његове праведне наследнике у веровању, делима и речима. То је суннет у пуном смислу речи. Зато су часни преци Посланиковом праксом именовали само оно што је подразумевало све наведено. Посланикове, нека је над њим спас и мир, речи: **"Грчевито се ухватите и држите моје праксе!"** израз су чврстог држања за њу. Штавише, овде је употребљена реч "зубима" како би потреба била још снажније изражена.

Његове речи: **"Чувајте се новотарија (у вери), јер је свака новотарија заблуда!"** су

упозорење следбеницима да се чувају опасности повођења за новотаријама. То је још наглашеније у његовим речима: **"Свака новотарија је заблуда."** Од Џабира се преноси да је Веровесник, мир над њим, у својој хутби (говору) учио: **"Најбоље речи су Божија Књига, а најбољи пут Мухамедов, нека је над њим спас и мир, пут. Најгоре ствари су новотарије (у вери), јер је свака новотарија (у вери) заблуда."**

Посланикове, мир над њим, речи: **"Свака новотарија је заблуда"** имају свеобухватно значење и као такве све обухватају. И оне су попут његових речи: **"Ко уради нешто што у нашој вери није прописано, неће му бити прихваћено"** један од главних темеља вере. То значи да ће свакоме ко год измисли какву новотарију, која у основи нема везе са вером, а њој је покуша приписати, покушај бити одбијен и њему враћен. Такав је у заблуди и вера са њим нема ништа, свеједно радило се о убеђењу, делима или речима, вањским или унутрашњим.

Што се тиче благонаклоног става часних предака у погледу неких новотарија, потребно је нагласити да се ту ради о аспектима задирања у поље језичког, а не правног смисла. Такав је случај са

Омеровим речима: "Лепе ли ове новотарије!" када је видео да свет у скупу, заједно са имамом, у џамији клања рамазанску ноћну добровољну молитву (тј.теравих-молитву). За овакву праксу, иако до тада незабележену, ипак у вери постоји ваљана основа. Прво, што је Веровесник, нека је над њим спас и мир, тако упорно подстицао и препоручивао теравих-молитву. У његово доба људи су у џамији теравих-молитву клањали у мањим групама и појединачно. И он им је, сам, више ноћи, лично био имам, али је касније од тога одустао из бојазни да им то не буде прописано као обавеза, па да је не могу испунити како треба. Друго, Веровесник, мир над њим, је наредио да се следи пракса његових праведних наследника, а његови праведни наследници су то увели.

Хафиз Ебу Не'им, веродостојном предајом од Ибрахим б. Џунејда, наводи да је овај рекао: "Чуо сам када је Шафија рекао: 'Новотарија има две врсте: похваљених и покућених. Све што је у духу Посланикове праксе је похвално, а све што се коси са тиме је покућено' и тада је као доказ навео Омерове, Бог био задовољн њиме, речи: 'Лепе ли ове новотарије!'"

Ибн Рецеб каже: "Овим је Шафија хтео рећи да је покуђена новотарија она која у вери нема никакве основе на којој би се темељила, па је у верско - правном смислу чиста новотарија. С друге стране, похвална новотарија је она која је у складу са суннетом, тј. која у суннету има основу на којој се темељи, па је као таква новотарија само у језичком, а не и у верско - правном смислу."

У данашња времена, када је истинско познавање схватања наших предака све блађе, потребно је тачно дефинисати шта се од свега овога од њих преноси и повући паралелу између њихових схватања вере и новотарија уведених после њих, како би се могло прецизно одредити шта је суннет / традиција, а шта новотарија. Од Ибн Мес'уда се веродостојном предајом преноси да је рекао: "Још колико данас освићете, исповедајући праву, изворну веру. Убудуће ћете и ви и други у њу уводити новотарије. Зато се, када видите какву новотарију, држите првог периода Ислама!" Не треба заборавити да је ово Ибн Мес'уд рекао још у време праведних владара.

Ибн Хумејд од Малика преноси да је рекао о насталим сектама: "Ниједне од ових секти није било у

време Веровесника, нека је над њим спас и мир, нити у време Ебу Бекра, Омера и Османа." Малик је овим циљао на застрањеност у темељним схватањима вере, какву су испољавале хариџије, шијје рафидије, мурџије и њима сличне секте. Тако на пример хариџије су муслимане проглашавали неверницима, дозвољавали да се пролива њихова крв и пљачка иметак, тврдили да ће у Ватри вечно боравити водеће личности муслимана проглашавајући их развратницима, или обрнуто, као мурџије које сматрају да греси не могу наудити верницима и да нико од монотеиста неће ући у Ватру.

Узвишени Бог наређује да се строго следи суннет Веровесника, нека је над њим спас и мир, речима:

Оно што вам Посланик као награду да то узмите, а оно што вам забрани оканите се! (Кур'ан, Прогонство, 7), затим:

Када Бог и Његов Посланик нешто одреде, онда ни верник ни верница немају право по своје нахођењу да поступи. А ко Бога и Његова Посланика не послуша, тај је сигурно скренуо са правог пута. (Кур'ан, поглавље Савезници, 36).

Напротив, слеђење Веровесникове праксе, мир над њим, Узвишени Бог је учинио знаком Своје љубави према ономе ко то чини. Тако Узвишени каже:

Реци: "Ако Бога волите, мене следите, и вас ће Бог волети!" (Кур'ан, поглавље Имранова породица, 31)

Хасан ел-Басри је рекао: Неки људи су тврдили да воле Узвишеног Бога, па их је Он искушао са овим одломком:

Реци: "Ако Бога волите, мене следите!"

Ез-Зухри каже: "Придржавање Посланикове праксе је спас, јер је то као што је рекао Малик као Ноева лађа. Спасиће се ко се на њу укрца, а пропасти ко изостане."

Од Суфјана се преноси да је рекао: "Речи без дела се не прихватају. Речи и дела нису исправни без ваљане намере, а ни са намером све док не буду у складу са суннетом."

Ибн Севзеб је рекао: "Божија је благодат да се - када се посвети Богу - млад човек дружи са

пријатељем који се придржава Посланикове праксе и да на то друге подстиче."

Ел-Му'теми" Ибн Сулејман је рекао: "Једном приликом сам потиштен ушао код свога оца, па ме је упитао: 'Шта ти је?' - Умро ми је пријатељ, одговорио сам, па ме је упитао: 'Је ли се придржавао Посланикове праксе?' - Јесте, одговорио сам, на што је он рекао: 'Па зар да га жалиш?'"

Од Суфјана се преноси да је рекао: "Помозите оне који се придржавају Посланикове праксе! То су странци (тј. оне које људи сматрају чудацима оп. рев)."

О ПОКУЂЕНОСТИ НОВОТАРИЈА И ОНИХ КОЈИ ИХ УВОДЕ

Узвишени Бог каже:

И не будите као они који су се разјединили и у мишљењу подвојили кад су им већ јасни докази дошли, - њих чека патња велика; на Дан када ће

нека лица побелети, а нека поцрнети. (Кур'ан, поглавље Имранова породица, 105-106).

Ибн Аббас, Бог био задовољан њиме, каже: "Побелеће лица заговорника Посланикове праксе и заједнице, а поцрнети лица оних који уносе новотарије и неслогу.", док Абдуллах б. Омер преноси да је Веровесник, мир над њим, рекао: **"Ко не воли моју праксу, није мој."**

Од Ибн Мес'уда, Бог био задовољан њиме, се преноси да је Божији Посланик, нека је над њим спас и мир, рекао: **"Ја ћу се први од вас домоћи рајског зденца. Неким људима иза мене неће се допустити да приступе, па ћу рећи: 'Господару, они су моји другови' - на што ће ми се рећи: 'Ти не знаш какве су све новотарије после тебе уводили!'"** У хадису који наводи 'Ирбад б. Сарија стоји да је Посланик, нека је над њим спас и мир, рекао: **"И чувајте се новотарија, јер је свака новотарија заблуда!"**

Од 'Абдуллаха б. Мес'уда, Бог био задовољан њиме, се преноси да је рекао: **"Довољно вам је да (Посланика) следите и у веру новотарије не уводите."**

А од Ејјуба ес-Сихтијанија се преноси да је рекао: **"Што се више заговорник новотарија у вери труди, све је даље од Узвишеног Бога."**

Се'ид ел-Кuweјри је причао: "Сулејман ет-Тејми се разболео и у својој болести почео жестоко да плаче, па су га упитали: 'Зашто плачеш? Бојиш ли се смрти?' - Не, одговорио је - него зато што сам се поздравио са кадеријом (секташем) поред кога сам наишао, па се бојим да ме Господар за то не буде питао."

Од ел-Фудајла се преноси да је рекао: "Када на путу видиш човека склоног новотаријама, окрени се и иди другим путем! Узвишени Бог не прима дела онеме ко уводи новотарије, а онај ко му помаже, помаже рушењу Ислама."

Неко ће, можда, рећи: "Хвалиш Посланикову праксу ислама, а кудиш новотарију. Шта је пракса, а шта новотарија, када данас сви који следе новотарије тврде да следе Посланикову праксу?"

Наш одговор је да традиција (суннет) у језичком смислу значи: пут, начин и стил живота и да су, без сумње, традиционалисти који се угледају и верно следе праксу Божијег Посланика, мир над њим,

и његових другова, бог био задовољан њима, истински следбеници Посланика, јер су на путу на коме нема никаквих новотарија, будући да су новотарије у вери уведене после Божијег Посланика, мир над њим, и његових другова.

Новотарија у вери израз је за оно чега у време пријатеља и следбеника Посланика није било, него је касније уведено. Заједничка карактеристика новотарија у вери је да се оне, углавном, косе са исламским верозаконом и да изискују његово практиковање уз извесна додавања или одузимања. Чак и у случајевима када се новотарије нису косиле са верозаконом, нити се налагало њихово практиковање, огромна већина часних предака их је нерадо прихватала. Они су избегавали све врсте новотарија, иако су неке биле дозвољене, ради очувања основног циља, тј. слеђења. Тако је Зејд б. Сабит, када су му рекли да састави Кур'ан у једну књигу, Ебу Бекра и Омера, упитао: "Како смете да чине нешто што није учинио Божији Посланик, мир над њим?"

Ебу ел-Бухтури је причао да је један човек рекао'Абдуллаху б. Мес'уду како се једна група људи после предвечерње молитве окупља у џамији и како им један човек говори: "Проучите:'Аллаху екбер!/"

'Бог је велик!', толико и толико пута, 'Субханаллахи!' / 'Бог је слављен!', толико и толико пута и 'Елхамду лиллахи!' / 'Хвала Богу!', толико и толико пута, па је 'Абдуллах рекао: - Када их поново видиш да то чине, дођи и јави када се састану! Потом је овај дошао, сео, и чувши да су наведено поново почели изговарати, устао и отишао да каже Ибн Мес'уду који је по природи био строг човек, па је дошао и рекао им: - Ја сам 'Абдуллах б. Мес'уд. Тако ми Бога, мимо Кога другог бога нема, то што чините је новотарија у вери, јер сте тиме хтели доказати да је боље познајете од Мухамедових, мир над њим, другова! На то је Омер б. 'Утбе рекао: - Боже, опрости!, а Ибн Мес'уд додао: - „Држите се правог пута и на њему устрајни будите, јер ћете, ако са њега, десно или лево скренете, сигурно залутати!“

Бухарија и Муслим у својим веродостојним збиркама хадиса преносе од Севбана да је Божији Посланик, мир над њим, рекао: **"Међу мојим следбеницима ће увек бити једна група која ће да следи Истину од које је нико неће моћи да одврати и такви ће остати све док не дође Божија заповед."**

Ебу Саме преноси да је чуо од Мубарека, а овај од Хасана ел-Басрија да је рекао: "Тако ми Онога,

мимо Кога нема другог бога, бити следбеник исламске праксе значи бити између две крајности; претеривања и избегавања. Зато, Бог вам се смиловао, будите њени устрајни следбеници, јер је и међу онима који су прошли и међу онима који ће доћи, најмање истинских следбеника исламске праксе. Они нису пристали ни уз расипнике у њиховом расипништву, нити уз следбенике новотарија у њиховим новотаријама, већ су устрајно, све док се нису срели са својим Господаром, следили традицију. Такви, ако Бог да, и ви будите!"

То су следбеници традиције и консензуса - скуп који је био и биће потпомогнут све до Смака света. Молимо Бога да и ми од њих будемо и да нас, Својом милошћу и племенитошћу, проживи у њиховом друштву!